

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ - ІНТЕРНІВ НА КАФЕДРІ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ ТА МЕДИЦИНИ НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ ІЗ ШКІРНИМИ І ВЕНЕРИЧНИМИ ХВОРОБАМИ

Васильєва К.В., Попова І.Б., Гладков О.І., Безега О.В.

Українська медична стоматологічна академія

Гостра проблема сучасної медичної освіти – недостатньо глибокі знання випускників ЗВО. Автори доводять, що необхідно значно розширити програму підготовки з дерматовенерології для лікарів-інтернів, оскільки шкірні та венеричні хвороби дуже поширені, особливо в період бойових дій, в умовах надмірної міграції населення, неможливості дотримання санітарно-гігієнічних норм, сексуальної розкृतості населення.

Ключові слова: сучасна медична освіта, лікарі-інтерни, інтернатура, дерматовенерологія.

The most important problem of modern medical education is not enough deep knowledge in graduates. It is necessary to expand the program of Dermatovenereology training for interns, as skin and venereal diseases occur very often, especially in the period of hostilities, with increasing population migration, inability to comply with sanitary and hygienic standards, and sexual emancipation of the population.

Keywords: modern medical education, interns, internship, dermatovenereology.

У наш час у системі вищої освіти України активізувалися процеси її реформування, що зумовлено вимогами Болонського процесу і пов'язано з входженням України до єдиного європейського і світового освітнього простору [1;5;6].

Мета сучасної вищої освіти – готувати фахівців, які мають перейти від індустріального до інформаційно-технологічного простору на основі інноваційності навчання, з дотриманням світових освітніх стандартів: градація дипломів, єдина система додатків до дипломів, розвиток європейських стандартів якості, розширення мобільності спеціалістів [1;5].

Про істотні недоліки, незадовільну організацію охорони здоров'я в Україні переконливо свідчать вражаючі показники захворюваності, інвалідності, смертності населення, особливо працездатного віку, поглиблення демографічної кризи. Політичні зміни в Україні, розвиток науково-технічного прогресу зумовлюють необхідність упродовження нових форм у організацію навчального процесу [1;6]. Перебудова навчально-педагогічної роботи у вищих навчальних закладах тісно пов'язана з життєво важливою роллю процесу наближення України до європейських країн [1;3;7].

Нині дуже важливо, що здобуття якісної освіти і повноцінне задоволення культурних і духовних потреб молоді вважає одним із найбільш актуальних завдань, які треба розв'язувати, можливо, за рахунок наближення навчальних програм до загальноприйнятих стандартів європейської освіти.

У сучасних умовах гостро постає проблема поглиблення знань у випускників медичних ЗВО [6;9;10]. Навчаючи і випускаючи лікарів будь-якої спеціальності, потрібно бути впевненим, що вони достатньо обізнані у всіх галузях медицини [2;8;9].

Підготовка лікаря-інтерна має базуватися на широкому спектрі медичних знань [2;7]. Сучасні лікарі, особливо фаху «Загальна практика – сімейна медицина» зобов'язані розв'язувати різного роду медичні питання, а також надавати соціальну, правову і профілактичну допомогу [3;5].

Навчання лікарів-інтернів будь-якої спеціальності, що вивчають дерматовенерологію на кафедрі внутрішніх хвороб та медицини невідкладних станів із шкірними і венеричними хворобами, у 2018-2019 навчальному році проводиться згідно з типовим навчальним планом і програмою спеціалізації (інтернатури) випускників закладів вищої медичної освіти III – IV рівнів акредитації.

Питання оптимізації й удосконалення навчального процесу в підготовці лікарів-інтернів постійно перебуває в центрі уваги викладачів кафедри внутрішніх хвороб та медицини невідкладних станів з шкірними і венеричними хворобами Української медичної стоматологічної академії [4]. Основи знань із дерматовенерології необхідні лікарям і для розв'язання спеціалізованих питань, і для своєчасної діагностики проявів загальних хвороб (анемії, хвороба Лайма, червоний вовчак, дерматоміозит, пухлини), оскільки зміни на шкірі доступні для візуальної і пальпаторної оцінки.

У наш час необхідно віддалитися від концепції підготовки лікарів-інтернів, за якою формування лікаря зорієнтоване на оволодіння вузьким профілем, що занижує оцінку загальної лікарської освіти [2].

Для якіснішої підготовки лікарів загальної практики нами розроблено перелік питань і практичних навичок для заочної частини навчання. Матеріал викладений компактно, в доступній формі, з виділенням усіх основних питань, положень, симптомів, синдромів, а також сучасного загального і місцевого лікування, оскільки сімейний лікар має бути підготовлений до виконання певних елементарних медичних заходів, маніпуляцій і процедур, недоступних людині без медичної освіти.

Лікар загальної практики не має права бути стороннім спостерігачем у разі виявлення таких шкірних і венеричних хвороб як піодермії, паразитарні, грибки, вірусні хвороби, хронічні алергічні хвороби, сифіліс, гонорея та ін. Сімейний лікар має діагностувати ці хвороби, у тяжких випадках припиняти нагляд за пацієнтом тільки після направлення хворого в спеціалізований стаціонар, тому в підготовці лікаря за фахом «Загальна практика – сімейна медицина» на нашій кафедрі приділяється пильна увага знанням загальної і спеціальної дерматовенерології за максимального використання візуального компоненту навчання. На кафедрі створений альбом фотографій, кольорових кодограм, слайдів, фото, постійно демонструються хворі, ведеться клінічний розбір складних випадків.

Ми усвідомлюємо, як важливо навчити кожного лікаря практичного вміння надавати допомогу при всіх гострих запальних хворобах шкіри, а також специфіки роботи з хворими на венеричні хвороби. Основне завдання – навчити їх діагностувати невідкладні стани, застосовуючи правильну лікувальну тактику, виконувати певні маніпу-

ляції й нескладні операції (біопсія, діатермокоагуляція, масаж азотом, заморожування хлоретиллом, уретроскопія, масаж передміхурової залози й ін.).

Необхідність підвищення якості підготовки лікаря в складних соціально-економічних умовах спонукає до пошуку нових форм і методів організації навчального процесу, застосування прогресивних технологій навчання. Одним з елементів пошуку стало широке впровадження індивідуалізації самостійної роботи лікарів, зокрема самостійної позааудиторної роботи під час підготовки до практичного заняття. Самостійна робота сприяє ретельнішому, надійнішому закріпленню знань щодо практичних обстежень, діагностики і вибору методів лікування. Ми звертаємо особливу увагу на самостійну роботу біля ліжка хворого в стаціонарних відділеннях і на амбулаторно-прийомі в поліклініці.

Для підвищення зацікавленості вивченням дерматовенерології демонструємо пацієнтів із хворобами, які ще не вивчалися, при цьому даємо короткий коментар, ознайомлюємо з історією хвороби, лабораторними даними. Кільком лікарям пропонуємо написати і виступити з реферативним повідомленням про окремого хворого, що може викликати дискусію, наукову суперечку і сприяє кращому засвоєнню матеріалу.

Велике практичне значення має вивчення лікарями загальної практики питань сучасної клінічної фармакології. Демонстрація нових препаратів із кожної теми, методика їх застосування, протипоказання, можливі ускладнення – усе це сприяє глибшому детальному запам'ятовуванню.

На жаль, практичній реалізації такої широкої програми навчання дерматовенерології лікарями-інтернами заважають недостатні матеріально-технічна база і кількість годин, виділених на вивчення дерматовенерології лікарями-інтернами фаху «Загальна практика – сімейна медицина».

Ми вважаємо, що програму навчання курсу дерматовенерології в лікарів-інтернів будь-якого фаху необхідно не скорочувати, а значно розширити, оскільки шкірні та венеричні хвороби дуже поширені, особливо в період бойових дій, за надмірної міграції та скученості населення, неможливості дотримання санітарно-гігієнічних норм, сексуальної розкутості.

Список використаної літератури

1. Андрущенко В.П. Теоретико-методологічні засади модернізації вищої освіти в Україні на рубежі століть (за матеріалами доповіді, виголошеної на засіданні загальних зборів АПН України 23 листопада 2000 р.) / В.П. Андрущенко // Вища освіта України. – 2001. – № 2. – С. 5–13.
2. Банчук М. В. Державне управління підготовкою кадрових ресурсів сімейної медицини / М. В. Банчук // Державне управління: удосконалення та розвиток // Український медичний часопис. – 2008. – № 5 (67) IX–X.
3. Білинська М. М. Розвиток інтелектуального та кадрового менеджменту в державному управлінні охороною здоров'я / М. М. Білинська, Т. П. Попченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej3/txts/GALUZEVE/09-BILINSKA POPCHENKO.pdf>
4. Дудченко М.О. Шкірні та венеричні хвороби : посібник для інтернів-дерматовенерологів, лікарів-інтернів та лікарів-курсантів фаху «Загальна практика – сімейна медицина», суміжних спеціалістів ; за заг. ред. д. мед. н., проф. Дудченка М.О.– Полтава, 2006.–232 с.
5. Крисюк С. Державно-громадське управління освітою // Суспільні реформи та становлення громадянського суспільства в Україні: матеріали наук.-практ. конф. /С. Крисюк; [за ред. В.І. Лугового,В.М. Князева]. – К. : Вид-во УАДУ, 2001. –Т. 3.–С. 350–353.
6. Наказ МОЗ України від 12.09.2008 р. № 522/51 «Про затвердження Концепції розвитку вищої медичної освіти в Україні».
7. Наказ МОЗ України 01.08.2011 р. № 454 «Про затвердження Концепції управління якістю медичної допомоги у галузі охорони здоров'я в Україні на період до 2020 року».
8. Подрушняк В. Б. Обґрунтування і розробка кваліфікаційних критеріїв у системі професійної підготовки і використання медичних кадрів в охороні здоров'я: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мед. наук: спец. 14.02.03 / Подрушняк В. Б. ; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – К., 2002. – 20 с.
9. Роль управління кадровими ресурсами у покращенні результатів діяльності системи охорони здоров'я України / Посібник підготовлено в рамках проекту Європейського Союзу «Сприяння реформі вторинної медичної допомоги в Україні». – К., 2009. – 72 с.
10. Чернишенко Т. І. Державне управління освітою фахівців охорони здоров'я в умовах перебудови галузі в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 / Чернишенко Т. І. ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К., 2003. – 20 с.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ФІЗІОЛОГІЇ МАЙБУТНІМ ПЕДІАТРАМ

Весніна Л.Е., Соколенко В.М., Моргун З.К.

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

Викладання фізіології студентам педіатричного факультету потребує збалансованого поєднання загальної інформації з фізіології органів та систем із особливостями фізіології дитячого віку для глибокого розуміння фізіологічних механізмів життєдіяльності та подальшого успішного використання засвоєних знань.

Ключові слова: фізіологія, педіатричний факультет.

Teaching Physiology for Pediatrics Department students requires a balanced combination of general information of the physiology of organs and systems with peculiarities of the physiology of childhood for a deep understanding of the physiological mechanisms of vital activity and the use of acquired knowledge in clinical disciplines.

Keywords: Physiology, Department of Pediatrics.

Фізіологія як одна з фундаментальних дисциплін вивчає функції та процеси життєдіяльності організму на клітинному, тканинному, органному, системному рівнях і рівні цілісного організму. Викладання фізіології потребує особливих методичних підходів, коли мова йде про вивчення цього предмета на певних факультетах, зокрема на педіатричному.